

Nieuwsbrief extra uitgave 3-4-5 mei 2026

Beste leden,

Begin mei staat Nederland stil bij de Oorlogsslachtoffers en de Bevrijding van ons land, het einde van Wereldoorlog 2. Onze heemkundekring heeft bij de 50-jarige, 75-jarige en 80-jarige herdenking hiervan uitvoerig stilgestaan met uitgaven van boeken, lezingen, films en tentoonstellingen. Onze vrijwilligers namen zich indertijd voor om bijzondere verhalen op te tekenen van mensen die de oorlog daadwerkelijk hebben meegemaakt. Bestuurslid Jos Buijs werd vervolgens de kartrekker van dit bijzondere project. De corona-lockdown heeft dit alles tot een langdurig project gemaakt, maar afgelopen zondag 3 mei kon de werkgroep hun product, de Beleefroute WO-2 presenteren. Op negen plaatsen in onze gemeente staan informatieborden met beeld en uitleg over gebeurtenissen op die plek. Via een QR-code kan men de verhalen beluisteren en de informatie uitvoeriger beluisteren. De projectgroep van onze heemkundekring, samen met de KSE en Gemeente mogen trots zijn op het realiseren van dit uniek hedendaags, maar blijvend project.

BELEEFROUTE WO2
De Duitse Invasie

In de nacht van 10 mei 1940 wordt Nederland abrupt gewekt door het geluid van vliegtuigen van de Duitse luchtmacht.

Meer dan 1000 militaire vliegtuigen, met aan boord ongeveer 8000 parachutisten, verschijnen boven het land.

Tijdens de invasie eisen bombardementen en beschietingen vanuit de lucht het leven van meer dan 4.500 Nederlanders.

Diezelfde middag omstreeks 13.00 uur vallen ook in Etten de eerste slachtoffers.

DE OORLOG IN WEST-BRABANT

VERWOESTINGEN EN SLACHTOFFERS IN STEDEN EN DORPEN

Ni en periode waarin de laatste der bevolking van onze strak zo weelderig was, en waarin allerlei oecumenische verhalen de ronde deden, beginnen nu druppelsgewijs berichten door te dringen die men als roesende op mis of meer officiële gegevens als betrouwbaar kan kwalificeren. Tal van personen zijn daar dagen op het fusie kroep en zijn zoo nu de onduidelijk gekomen dat er van de vele „gile geleide“ steden en dorpen nog heel wat huizen overblijven staan. Inmiddels neemt die niet weg dat er heel wat schade en ellende is veroorzaakt.

De Brabantse grote steden als Den Bosch, Tilburg en Breda, hebben in vergelijking met hergeen in de Westhoek werd slechts het geluid van v. Gend in Loos door bommen vernield. In Breda moesten de Trinitarijsschijf en het hiërarchiewaart het voornamelijk ongeluk. Ginniken en Princenhage vertoorn in de omgeving van de Markt sporen van de strijd.

Een der ernstigst geteisterde dorpen van West-Brabant is Etten, waar Vrijdag een bom viel nabij het huis van Notaris Peters, waarbij 17 personen onder wie de zeventienjarige werden. Doch de volgende

De dag toen de Fransen zich in het lommerrijke dorp nederde brak de hel over hen. Hiertoe moesten zich vooral veel kinderen bevinden, die juist uit school kwamen toen het luchtscherm werkte.

In Zeevenbergsche werden vijf mensen getuigd, de Kerkerstrat, waar alleen de oude Ned. Herv. Kerk is blijven staan, de Noordzijde vande de brug bij de Markt tot aan de Colp, Bestverwulstmarkt, Fabrik, de Lange Noordstrat en de Achterstrat. Van de door het vuur geteisterde woningen zijn er 107 totaal vernield, terwijl er 13 ontruimd bleef.

Eenkele honderden menschen zijn er dakloos door geworden en hebben hun have en goed verloren.

In den loop van de week heeft men 34 slachtoffers onder de puinhoopen vanden gehaald.

Verder is in Zeevenbergsche boek het Zonnebloem signaal, terwijl ook Rijkbergen en Zundert niet gepard zijn gebleven. Hier beleefden vooral de geveerde Broeders enige oren, daar zij midden omgave de terugtrekkende Franse troepen beledigen.

In bovenstaand krentenartikel van Dagblad De Grondwet, gepubliceerd op dinsdag 21 mei 1940, is te lezen dat Etten hard getroffen is.

Stap terug in de tijd. Scan de QR-code voor uniek beeldmateriaal.

GEHEENTE ETTEN-LEUR | het cultuurfonds | ENMASSE | CAMCOM | KSE | LA CUISINE DE L'UER | Dit bord is gesponsord door.

Het officiële startsein vond zondag plaats in het Oderkerkpark door burgemeester en jeugdburgemeester onder belangstelling van een 50-tal genodigden en vrijwilligers. Dit alles was mogelijk dank zij extra handjes door onze vrijwilligers voor de catering en inrichting/opruimen van de spullen. In de Bode en BNDStem wordt uitvoerig

stilgestaan bij dit project en bovendien volgen hieronder de volledige toespraken van de burgemeester en projectleider Jos Buijs met enkele impressiefoto's.

Woordje van burgemeester M. Starmans-Gelijns bij gelegenheid van de Opening Beleefroute WO-2

Dames en heren,

Vandaag staan we hier op een bijzondere plek om samen iets waardevols te openen: de interactieve Beleefroute over de Tweede Wereldoorlog in Etten-Leur.

Deze route leidt ons niet alleen van punt naar punt, maar vooral van verhaal naar verhaal. Verhalen die raken. Verhalen die ons meenemen naar een tijd waarin vrijheid allesbehalve vanzelfsprekend was. Naar dagen van bezetting, onzekerheid en ingrijpende gebeurtenissen.

Wat deze beleefroute zo bijzonder maakt, is dat we hier geen geschiedenisboek openslaan, maar geschiedenis die tot leven komt. Via beelden, via stemmen, via herinneringen van mensen die het zelf hebben meegemaakt. Mensen uit onze eigen gemeenschap. Dat maakt het dichtbij, tastbaar, indringend.

Niet ver hier vandaan staat de Moeierboom, diep geworteld in het hart van Etten-Leur. Een stille getuige van generaties, van vreugde en verdriet, van tijden van vrede én van oorlog. Al meer dan drieënhalve eeuw draagt zij de verhalen van deze gemeenschap met zich mee.

Misschien is dat wel de meest betekenisvolle verbinding met deze beleefroute. De Moeierboom staat hier al lange tijd geworteld en heeft de tijd aan zich voorbij zien gaan, terwijl zij het verhaal van Etten-Leur met zich meedraagt. Deze beleefroute doet iets vergelijkbaars: zij houdt de verhalen van de oorlog levend. Verhalen die wij blijven doorgeven en blijven herdenken, omdat zij ons telkens opnieuw herinneren

aan de onmisbare waarde van vrijheid.

We mogen trots zijn op dit initiatief en op iedereen die eraan heeft bijgedragen. Dankzij hun inzet is een nieuwe manier ontstaan om ons verleden door te geven, aan inwoners, aan bezoekers en vooral aan volgende generaties.

Want dat is misschien wel het belangrijkste doel van deze route: blijven herinneren. Blijven vertellen. En blijven beseffen hoe kostbaar vrijheid is.

Deze beleefroute nodigt ons uit om stil te staan, om te kijken, te luisteren en te voelen. En misschien ook om met elkaar in gesprek te gaan.

Laten we deze route niet alleen bewandelen met onze voeten, maar ook met ons hart.

coördinator 80 jaar bevrijd

Woordje van Jos Buijs, project

Welkom Burgemeester, jeugdburgemeester, sponsors, allen die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van het project Beleefroute WO 2 en overige belangstellenden.

*Ook in **Etten en Leur** heeft de Tweede Wereldoorlog diepe sporen nagelaten bij haar inwoners, verhalen die niet verloren mogen gaan.*

Heemkundekring Jan uten Houte, heeft al sinds haar oprichting in 1947 de goede gewoonte om aandacht te vragen voor de gevolgen en impact van WO 2. Wat deed dit met onze inwoners, hoe gingen zij hier mee om. Dit alles om blijvend te herinneren en te herdenken.

Historisch onderzoek en interviews met oorlogsgetuigen, heeft meerdere keren geleid tot publicaties, 4 boekuitgaven, lezingen, tentoonstellingen, lesbrieven, gastlessen op scholen e.d.

Wie vertelt straks nog het verhaal van de oorlog?

Het aantal nog levende oorlogsgetuigen neemt na meer dan 80 jaar steeds verder af?

En ook bij onze heemkundekring slaat de vergrijzing toe.

In een tijd waarin vrijheid opnieuw onder druk staat, is het belangrijker dan ooit om de geschiedenis levend te houden.

Bij de aanloop naar de herdenking van 75 jaar Bevrijding, kwamen wij in het overleg met andere partijen, die hier aandacht aan wilden schenken, met ons voorstel om oorlogsverhalen op te tekenen en oorlogsgetuigen te interviewen.

Aanleiding voor plaatselijk video producent Eelco Scheeres om niet alleen de vertellers te laten vertellen en de verhalen op te schrijven, doch ook te filmen.

Dit werd de samenwerking met Cam-Com video productions, onze heemkundekring en de KSE, want van het begin af ontstond het idee, de jeugd er bij betrekken.

Deze samenwerking werd weer intensiever naar aanloop van 80 jaar Bevrijding. Dit alles heeft geleid tot zo'n 12 uur filmopnamen met verhalen van oorlogsgetuigen, een film van bijna 1,5 uur en dan nu de eindsprint.

De Beleefroute met foto's, oorlogsbeelden, verfilmde getuigenverhalen, storytelling door leerlingen van de KSE en teksten.

Dankzij de professionele inzet en betrokkenheid van videoproducent Eelco Scheeres en Platvorm ontwikkelaar Sjoerd Maessen is een uniek project ontstaan, dat nog niet eerder is vertoont.

Zij hebben zo veel werk verzet dat hun begrootte uurtarief nadrukkelijk is geslonken.

Dankzij Eelco en Sjoerd, onze subsidieverstrekkers en sponsors hebben wij als Heemkundekring dit project voor Etten-Leur kunnen realiseren.

*Nu maken wij deze geschiedenis na jaren van voorbereiding tastbaar, met **de Beleefroute Wereldoorlog 2**,*

We nemen je mee op deze beleefroute, een interactieve tocht door onze gemeente, terug naar de tijd van de Duitse bezetting.

Luister naar de indrukwekkende verhalen van ooggetuigen uit Etten-Leur.

Over de bombardementen, beschietingen, verzet en momenten die alles veranderen.

Langs de route vindt je 9 herinneringsborden met QR codes die je direct naar indringende video's brengen.

Verhalen die je raken en je laten stilstaan bij wat hier is gebeurd.

Leerlingen van de KSE nemen je mee door deze geschiedenis. Je start in het Ouderkerkpark, waarna een app je vanzelf van punt naar punt leidt.

Dus pak je telefoon, volg de route en beleef de geschiedenis van dichtbij.

Ontdek luister en kijk want hier werd geschiedenis geschreven.

